

اپیزوتومی چیست و چرا انجام می شود ؟

این برش جراحی کوچک در صورتی که نوزاد تحت استرس باشد و نیاز به تولد سریع داشته باشد انجام میشود اگر ماما تشخیص دهد که نیاز به گشاد کردن واژن به وسیله برش وجود دارد این کار را انجام می دهد. در غیر این صورت احتمال پارگی شدید واژن وجود خواهد داشت

اپیزوتومی فقط باید برای مادرانی که از آن نفع می برند استفاده شود پارگی های خود به خود درد کمتری داشته و حداقل در روزهای بعد از زایمان درد ندارند در حالی که پارگی اپیزوتومی دردناک است بررسی ها نشان داده است زنانی که برش اپیزوتومی برای آنها داده می شود، زنانی که پارگی خود بخودی پیدا می کنند، همچنین زنانی که هیچ آسیبی نمی بینند همگی می توانند با انجام ورزشهای لازم ۳ ماه بعد از زایمان از قدرت مناسب عضلات کف لگن برخوردار شوند. **اپیزوتومی یا برش جراحی در ناحیه پرینه** (ناحیه تناسلی زنان) شایع ترین عمل جراحی مامایی به شمار می آید. به طوری که استفاده از آن در ۸۰ تا ۹۰ درصد زایمانهای طبیعی گزارش شده است.

اپیزوتومی برشی است که در بافت بین دهانه واژن و ناحیه مقعد حین زایمان انجام میشود اگرچه اپیزوتومی جزئی از کارهای معمول زایمان طبیعی است اما در برخی موارد هم انجام نمیشود. از آنجا که اپیزوتومی دارای آثار فیزیولوژیک روان شناختی و اقتصادی اجتماعی بر زنان است، بنابراین نه تنها تصمیم به انجام آن بلکه چگونگی انجام این تکنیک و کیفیت مراقبت بعدی از آن نیز دارای اهمیت است.

تعیین زمان اپی زیاتومی :

اگر اپی زیاتومی به طور غیر ضروری انجام شود، ممکن است خون ریزی از محل برش در فاصله زمانی بین انجام اپی زیاتومی و زایمان قابل توجه باشد. اگر اپی زیاتومی خیلی دیر انجام شود از ایجاد پارگی پیشگیری نخواهد شد. روش رایج آن است که برش زمانی انجام شود که سر جنین در طول انقباض رحمی به قطر ۳ تا ۴ سانتی متر قابل رویت باشد.

اندیکاسیون

اپی زیاتومی جهت کوتاه نمودن مرحله دوم لیبر تسکین فشار وارده بر سر جنین، تسهیل زایمانهای بریج و استفاده از فورسپس انجام میشود.

عوارض اپیزیاتومی

درد و ناراحتی میاندوراه خون ریزی، عفونت، آبسه هماتوم صدمه به اسفنکتر مقعد و مخاط مقعد باز شدن زخم و گسترش پارگی با آنکه اغلب این عوارض تهدید کننده حیات نیستند، اما این مشکل ها تعداد زیادی از زنان را تحت تاثیر قرار می دهند. عفونت زخم اگرچه نادر است، معمولاً در روز ۳ یا ۴ روز بعد از زایمان ایجاد می شود.

بهبودی پس از اپیزیاتومی

اقدامهای فراوانی برای کاهش درد میاندوراه و تسریع بهبود زخم پیشنهاد شده است که از جمله آنها میتوان به رعایت بهداشت میاندوراه و شست و شوی مرتب ناحیه فرج خشک، نگه داشتن محل زخم استفاده از نمک شست و شو استفاده از گرمای خشک به وسیله (تاباندن اشعه لامپ مادون قرمز حمام نشیمن سرد و گرم انجام ورزش کگل استفاده از پدهای عصاره گیاهی نظیر اسطوخودوس، بابونه، همیشه بهار و ... اشاره کرد، این زخم به مدت ۱ تا ۲ هفته وقتی راه میروید یا می نشینید، سبب ناراحتی شما میشود اگر این برش یا پارگی شدید باشد، حساسیت این ناحیه بیشتر طول میکشد. معمولاً نخ مورد استفاده برای بخیه کردن ناحیه اپیزیاتومی خود به خود جذب میشود اما انجام این کارها به تسریع روند بهبودی کمک میکند:

- استفاده از مواد ضد عفونی کننده رقیق طبق دستور پزشک میتواند به بهبودی صحیح و سریع تر زخم کمک کند.
- استفاده از کیف یخ یا یخ پیچیده شده در یک پارچه قابل شست و شو سرد شدن ناحیه به بهبودی کمک میکند.
- تمیز نگه داشتن زخم با ظرف تمیز آب را با کمی فشار به بافت بین دهانه واژن و مقعد بپاشید.
- بعد از هر بار دستشویی رفتن هم ظرفی را پر از آب گرم کنید و داخلش بنشینید.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمانشاه

مرکز آموزشی درمانی معتضدی

اپیزیوتومی

تایید کننده: دکتر مریم فتاحی (متخصص زنان و زایمان)

تهیه کننده: الهام عزیزی (کارشناس پرستاری)

تلفن: ۷۲۴۶۳۵۱-۷۲۴۶۶۹۳

خط مستقیم آموزش به بیمار: ۷۲۶۴۷۹۰

واحد آموزش بیمار داخلی 185

منبع: زنان و زایمان ویلیامز

www.motazedi.kums.ac.ir

فروردین 1404

- برای پیشگیری از درد و کشش طی دفع مدفوع به آرامی یک پد تمیز روی زخم بگذارید و در حالی که خودتان را به سمت پایین میکشید آن را به طرف بالا فشار دهید این کار به تسکین درد شما کمک میکند.

- با دقت بنشیند و بلند شوید برای پیشگیری از کشیدگی و فشار ناخواسته به زخم اپیزیوتومی در نشستن و برخاستن دقت کنید. اگر نشستن برایتان ناراحت کننده است از یک کوسن یا بالش کوچک برای کاهش فشار استفاده کنید.

- ورزشهای کگل انجام دهید این ورزشها به افزایش توان عضلانی عضله های کف لگن کمک میکند. این ورزشها را می توانید یک روز پس از زایمان طبیعی انجام دهید این کار را به مدت 5 ثانیه و ۴ تا ۵ در روز انجام دهید.

- اگر لازم شد از دارو استفاده کنید پزشک شما ممکن است برخی داروها را برای تسکین دردتان و حتی برای پیشگیری از یبوست تجویز کند.

- به دنبال علائم عفونت باشید اگر درد، غیر قابل تحمل یا زیاد شد، احساس گرما داشتید و محل زخم دچار تورم و ترشح شد، حتما باید به پزشکتان اطلاع دهید، شاید دچار عفونت شده باشید.

در گذشته عقیده داشتند که استفاده از اپیزیوتومی میتواند به پیشگیری از آسیب کف لگن بی اختیاری ادرار، خونریزی داخل جمجمه ای نوزاد و پارگیهای شدید پرینه (میان دوراه) اشاره کرد اما طی ۲۰ سال گذشته مقاله های متعددی به چاپ رسیده که گزارش کردند که برخلاف تصور اپیزیوتومی نه تنها از عوارض فوق جلوگیری نمیکند بلکه میزان پارگیهای درجه ۳ و ۴، عفونت خونریزی و درد را افزایش داده و تاثیر منفی بر عملکرد جنسی دارد.

تحقیقات نشان میدهد نیازی به انجام روتین و معمول اپیزیوتومی نیست. اما در برخی موارد نیاز به اپیزیوتومی وجود دارد.

اگر لازم باشد که برای شما به عنوان مادر باردار اپیزیوتومی انجام شود، **یک بی حسی موضعی** به صورت تزریقی دریافت میکنید تا بافت کمی بیحس شود. شما هنگام انجام این برش یا دوختن آن هیچ چیز متوجه نمیشوید.

اقدامات پرستاری برای کاهش درد پس از اپی زیوتومی:

استفاده از کیسه یخ باعث کاهش تورم و ناراحتی میشود. استفاده از اسپری های حاوی مواد بی حسی موضعی نیز در مواردی کمک کننده است داروهای ضددرد هم استفاده میشود. کمپرس گرم و ماساژ پرینه موجب نرمی و کشیدگی عضلات پرینه شده و ممکن است نیاز به انجام اپی زیوتومی را کاهش دهد به توصیه به فرد جهت انجام ورزش کگل جهت برگشت تون عضلانی تشویق میشود.